

Ващило Ольга Валеріївна,

кандидат педагогічних наук,

старший викладач кафедри теорії, практики та перекладу англійської мови,

Національний технічний університет України «Київський політехнічний

інститут імені Ігоря Сікорського»

ORCID ID 0000-0001-7484-9435

olga_vv@ukr.net

ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Статтю присвячено розробленню процедури організації дистанційного навчання майбутніх філологів англійської мови з використанням Інтернет-технологій. Описано власний досвід проведення практичних занять із залученням сервісу відеоконференції Zoom та організації самостійної роботи студентів із використанням навчальної платформи Canvas. Розглянуто особливості підготовки до практичних занять; описано основні переваги сервісу відеоконференції Zoom; наведено приклади вправ, що виконувалися студентами в синхронному режимі навчання. Вибір навчальної платформи Canvas зумовлювався власним позитивним досвідом організації навчання майбутніх інженерів-механіків англійського професійно орієнтованого монологічного мовлення. Розглянуто характерні для платформи Canvas інструменти (інструмент спільного доступу, календар подій, створення обговорень та оголошень, акумулювання виконаних завдань тощо); перелічено переваги використання навчальної платформи Canvas (зручність, сумісність з численною кількістю мобільних пристроїв та низкою операційних систем, можливість користуватися в будь-якому місці, у зручний час, доступність 24/7, сприяння визначенню студентом власної траєкторії навчання тощо); подано приклади вправ, розміщених викладачем на платформі. Оцінювання роботи здобувачів вищої освіти здійснювалося відповідно до рейтингової системи оцінювання успішності студентів із урахуванням особливостей організації дистанційного навчання: оцінювалася робота студентів на практичних заняттях у синхронному режимі навчання із використанням сервісу відеоконференцій Zoom та самостійна позааудиторна робота студентів в асинхронному режимі з використанням навчальної платформи Canvas. Проведено опитування серед учасників освітнього процесу, результати якого виявили позитивне ставлення до організації дистанційного навчання із використанням сервісу відеоконференцій Zoom та навчальної платформи Canvas.

Ключові слова: COVID-19; дистанційне навчання; практичне заняття; самостійна позааудиторна робота студентів; сервіс відеоконференцій Zoom; навчальна платформа Canvas; майбутні філологи.

Ващило Ольга Валеріївна,

кандидат педагогічних наук,

старший преподаватель кафедры теории, практики

и перевода английского языка,

Национальный технический университет Украины

«Киевский политехнический институт

имени Игоря Сикорского»

ORCID ID 0000-0001-7484-9435

olga_vv@ukr.net

**ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ
МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19**

Статья посвящена разработке процедуры организации дистанционного обучения будущих филологов английскому языку с использованием Интернет-технологий. Описан собственный опыт проведения практических занятий с использованием сервиса видеоконференций Zoom и организации самостоятельной работы студентов с использованием платформы Canvas. Рассмотрены особенности подготовки к проведению практических занятий; описаны основные преимущества сервиса видеоконференций Zoom; приведены примеры упражнений, которые выполнялись студентами в синхронном режиме обучения. Выбор учебной платформы Canvas обусловлен собственным положительным опытом организации обучения будущих инженеров-механиков английской профессионально ориентированной монологической речи. Рассмотрены характерные для платформы Canvas инструменты (инструмент совместного доступа, календар событий, создание обсуждений и объявлений, аккумуляция выполненных заданий и т.д.); перечислены преимущества использования учебной платформы Canvas (гибкость, совместимость с большим количеством мобильных устройств и рядом операционных систем, возможность использования в удобной локации, в удобное время, доступ 24/7, способствует определению студентом собственной образовательной траектории и т.д.); приведены примеры упражнений, размещенных преподавателем на платформе. Оценивание работы студентов происходило согласно рейтинговой системе оценивания успеваемости с учетом особенностей организации дистанционного обучения: оценивалась работа студентов на практических занятиях в синхронном режиме обучения с использованием сервиса видеоконференций Zoom, а также самостоятельная внеаудиторная работа студентов в асинхронном режиме с использованием учебной платформы Canvas. Проведен опрос участников учебного процесса, результаты которого показали позитивное отношение к организации дистанционного обучения с использованием сервиса видеоконференций Zoom и учебной платформы Canvas.

Ключевые слова: COVID-19; дистанционное обучение; практическое занятие; самостоятельная внеаудиторная работа студентов; сервис видеоконференций Zoom; учебная платформа Canvas; будущие филологи.

Vashchylo, Olga,

Candidate of Pedagogical Sciences,

Department of the English Language Theory,

Practice and Translation,

National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky

Kyiv Polytechnic Institute"

ORCID ID 0000-0001-7484-9435

olga_vv@ukr.net

PROSPECTIVE PHILOLOGISTS DISTANCE LEARNING AND TEACHING DURING COVID-19 PANDEMIC

The article is devoted to the question of organizing distance learning for future philologists through the Internet technologies. The author's experience in conducting practical classes via the video conferencing platform Zoom and organizing the students' individual work using the learning management system Canvas has been described. Recommendations on how to prepare for the practical classes have been given; the main advantages of the video conferencing platform Zoom have been enumerated; the examples of the tasks performed by students during synchronous learning have been given. The choice of the learning management system Canvas has been preconditioned by the author's positive experience in organizing the process of teaching ESP monologue production to future mechanical engineers. Features specific to Canvas (shared access, calendar of the events, discussions and announcements section, accumulation of the performed tasks, etc.) have been looked into; the advantages of using Canvas (flexibility, compatibility with numerous mobile devices and various operating systems, use of the system regardless location and time zone, 24/7 availability, facilitating the student's choice of the individual educational trajectory etc.) have been considered. The examples of the tasks posted by the teacher have been given. The assessment of the students' work was carried out according to the existing rating system regarding the peculiarities of distance learning. Thus, the students' work during the practical classes using the video conferencing platform Zoom and their out-of-class individual work using Canvas has been assessed. A survey among the participants of the educational process has been conducted. The results of the survey have revealed a positive attitude to the organization of distance learning with the use of the video conferencing platform Zoom and the learning management system Canvas.

Keywords: COVID-19; distance learning; practical classes; individual out-of-class students' work; video conferencing platform Zoom; learning management system Canvas; future philologists.

Постановка проблеми. Керуючись законом України «Про освіту», відповідно до якого заклади освіти наділені автономією, що полягає в їхній самостійності, незалежності та відповідальності у прийнятті рішень щодо освітніх, організаційних, фінансових, кадрових та інших питань діяльності (закон «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII), Міністерство освіти і науки України в листі від 27.03.2020 № 1/9-178 делегувало право керівникам закладів освіти самостійно організувати освітній процес в умовах поширення гострої респіраторної інфекції COVID-19. З метою недопущення поширення в КПІ ім. Ігоря Сікорського гострої респіраторної хвороби COVID-19 було прийнято рішення про проведення освітнього процесу осіннього семестру 2020 / 2021 навчального року в дистанційному режимі, що передбачає проведення усіх видів занять дистанційно (Наказ ректора КПІ ім. Ігоря Сікорського № 7-148 від 21.08.2020). За таких умов постала необхідність організації навчання, зокрема практичних занять та позааудиторної самостійної роботи, майбутніх філологів у дистанційному режимі з використанням Інтернет-технологій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Відповідно до Регламенту організації освітнього процесу в дистанційному режимі, затвердженого наказом ректора КПІ ім. Ігоря Сікорського № 7-148 від 21.08.2020 «Про заходи щодо організації та проведення освітнього процесу в осінньому семестрі 2020 / 2021 навчального року», *практичне заняття* в дистанційному режимі повинно проводитися в режимі відеоконференції з використанням сучасних ресурсів проведення онлайн-зустрічей або інших засобів дистанційного навчання (синхронний режим навчання) та передбачає детальний розгляд окремих положень дисципліни для формування вмій і навичок їх практичного застосування; для виконання *самостійної роботи* здобувачі вищої освіти забезпечуються навчальними матеріалами дистанційних курсів.

Загальновідомим є те, що самостійна робота студентів передбачає планомірну, внутрішню вмотивовану, структуровану діяльність, яка вимагає самоорганізованості та дисциплінованості, високого рівня самосвідомості, відповідальності, рефлексивності. Важливим є сформованість у студентів психологічної готовності до самостійної роботи, знання загальних правил її самоорганізації, уміння реалізувати передбачені нею дії (Зимняя, 1991, с. 110-115). За словами О. Ю. Малушко (2013), нова освітня парадигма вимагає від студентів цілеспрямованості, систематичності й автономності при оволодінні професійними компетентностями, зокрема й іншомовними. Проте результати досліджень свідчать, що самостійне формування англomовної комунікативної компетентності є складним завданням через відсутність регулярного іншомовного освітнього середовища.

Організовуючи самостійну роботу студентів в умовах дистанційного навчання, ми спираємося на підхід І. П. Задорожної (2012), яка визначає чотири рівні автономності при оволодінні студентами іншомовними комунікативними компетентностями (*часткова автономія*, що співвідноситься з жорстким управлінням і передбачає регламентацію дій студента викладачем; *напівавтономія* з відносно жорстким управлінням, за якого здійснюється опосередковане управління викладачем; *частково залежна автономія* з властивим їй відносно гнучким типом управління; *умовно повна автономія*, з якою корелює гнучке управління з боку викладача і передбачає самостійне визначення студентами проміжних і кінцевих цілей), та вважаємо за доцільне використовувати частково залежний рівень автономності з відносно гнучким типом управління, який передбачає здійснення самостійної освітньої діяльності студентів з опосередкованим керуванням викладачем із залученням інформаційних технологій, зокрема освітніх Інтернет-платформ. Таку цілеспрямовану та інтенсивну навчально-пізнавальну діяльність, орієнтовану на виконання вправ, розміщених

на навчальній платформі, з метою забезпечення формування англомовної комунікативної компетентності на високому рівні, виходячи з власного графіка навчання, слідом за В. О. Куклевим (Куклев, 2010) та Н. В. Майєр (2010), визначаємо як **асинхронну самостійну роботу студентів**.

За умови, що практичні заняття, які відбуваються в режимі реального часу (синхронний режим навчання), доповнюються асинхронною самостійною роботою з використанням навчальної Інтернет-платформи, видається можливим досягти ефективності навчання, максимально наближеної до аудиторного навчання (Gardiner, 2021).

Нагальним питанням є організація та викладення результатів проведення дистанційного навчання англійської мови майбутніх філологів (відповідно до програми кредитного модуля), що передбачає проведення практичних занять із використанням сервісу відеоконференцій *Zoom* (синхронний режим навчання) й асинхронну самостійну роботу студентів із використанням навчальної платформи *Canvas*, що й зумовлює **актуальність** цієї статті.

Мета статті – запропонувати процедуру організації дистанційного навчання в умовах пандемії, виходячи з власного досвіду, зокрема описати особливості проведення практичних занять із використанням сервісу відеоконференцій *Zoom* й асинхронної самостійної роботи із використанням навчальної платформи *Canvas*, навести результати опитування студентів щодо їх ставлення до організації навчання з англійської мови в дистанційному режимі.

Виклад основного матеріалу. Дистанційне навчання проводилося на базі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» у третьому семестрі 2020 / 2021 навчального року, загальною кількістю 252 годин. *Суб'єктом навчання* були студенти другого курсу факультету лінгвістики спеціальності 035 «Філологія» спеціалізації 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська».

Освітній процес в дистанційному режимі передбачав проведення дистанційних занять із використанням сервісу відеоконференцій *Zoom* і самостійної роботи студентів із використанням навчальної платформи *Canvas*.

Робота із сервісом відеоконференцій *Zoom* була організована в такий спосіб. Студенти встановлювали програму *Zoom* на десктоп комп'ютера, мобільний телефон чи інший зручний для них пристрій. Отримавши на пошту групи запрошення як посилання для підключення до конференції, ідентифікатор конференції та код доступу, студенти приєднувалися до конференції у визначений, відповідно до графіку проведення занять, час. Заняття на сервісі *Zoom* у режимі відеоконференції проводилися відповідно

до робочої навчальної програми кредитного модуля «Англійська мова (основна). Рівень володіння Рубіжний поглиблений 1» із використанням навчально-методичного комплексу *Upstream Upper-Intermediate* у межах змістових модулів *Live and Learn, That's Life* та їхніх тем.

Метою проведення занять було забезпечення формування у студентів іншомовної комунікативної компетентності на відповідному рівні шляхом виконання вправ на розвиток *умінь*: розуміти нормативне усне мовлення як на знайомі, так і на незнайомі теми; чітко, зв'язно та докладно висловлюватися щодо широкого спектру тем, викладаючи й аргументуючи свої думки та погляди, розгортаючи та підтримуючи ідеї відповідними прикладами; дотримуватися відносно безперервного способу мовлення, не вдаючись до тривалих пауз; розуміти статті, звіти, доповіді, що стосуються актуальних проблем сучасного життя з використанням довідкових ресурсів; писати детальні та зв'язні тексти, висловлюючи власну думку й аргументуючи її; виконувати повний і докладний переклад письмових та усних текстів знайомих жанрів, відтворюючи його стилістичні та прагматичні параметри (Вашило, 2020b).

Основні переваги залучення сервісу відеоконференцій *Zoom* в освітній процес такі: її доступність будь-якому користувачеві всесвітньої мережі Інтернет; можливість проведення відеоконференцій з одночасним залученням великої кількості учасників до процесу навчання; достатньо висока якість відео- й аудіозображення; відносна безкоштовність використання (конференція триває 40 хвилин, далі потрібно повторно під'єднатися); легкий та інтуїтивний інтерфейс; наявність загального чату (для обміну інформацією: повідомленнями, чартами, аудіо, відео); можливість організувати роботу студентів у парах / групах завдяки наявній функції віртуальних кімнат (chat rooms), водночас викладач може власноруч визначати учасників кожної групи, встановлювати часові межі на обговорення в цих кімнатах; демонстрація екрана кожного учасника (із можливою функцією дошки під час проведення аудиторних занять), сумісне використання *Zoom*, зокрема з *Google Disk* та *Dropbox*, тощо. Загальний вигляд екрана під час проведення відеоконференції з використанням сервісу *Zoom* представлено на Рис. 1.

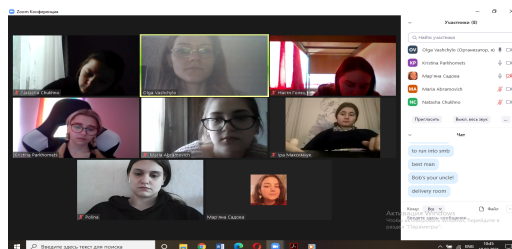

Рис. 1. Вигляд екрана під час проведення заняття з використанням сервісу відеоконференцій *Zoom*

У процесі занять з використанням сервісу відеоконференцій *Zoom* відбувалося усне фронтальне обговорення питань з тем, передбачених робочою навчальною програмою; студенти готували та презентували власні діалоги (в парах), звітували про результати проведення дискусій (у мінігрупах) із використанням функції *chat rooms*; виконували завдання на сприймання аудіозаписів, відеозаписів та / чи подкастів, що передбачали, зокрема, семантичний, лексичний, граматичний аналіз, обговорення результатів почутого з висловленням власної думки, з елементами аргументації, антиципації тощо; опрацьовували нові лексичні одиниці з використанням інтерактивних форм навчання; презентували результати проведених ними досліджень, обговорювали з викладачем завдання, виконані та завантажені ними на навчальну платформу *Canvas* під час асинхронної самостійної роботи та ін.

На Рис. 2 представлено вигляд екрана під час презентації студентом результатів власного дослідження в ході заняття з використанням сервісу відеоконференцій *Zoom*.

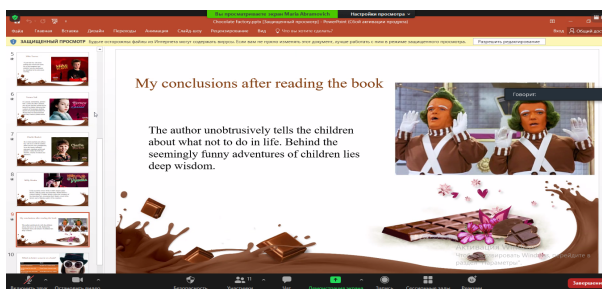

Рис. 2. Вигляд екрана під час презентації студентом результатів власного дослідження

Дистанційне самостійне навчання студентів було організовано на навчальній платформі *Canvas*. Її вибір зумовлювався, зокрема, попереднім позитивним досвідом організації самостійної позааудиторної роботи студентів у межах розробленої нами методики навчання майбутніх інженерів-механіків англійського професійно орієнтованого монологічного мовлення з використанням сервісу подкастів, організованого на навчальній платформі *Canvas* (Вашило, 2020a).

Платформа *Canvas* належить до масових відкритих освітніх онлайн-курсів (англ. *Massive open online courses, MOOC*). Їй властива масова інтерактивна участь з використанням технологій електронного навчання та відкритий доступ через мережу Інтернет, величезний набір функціональних можливостей, які повною мірою забезпечують ефективність освітнього процесу (Вашило & Корнева, 2020).

Навчальний контент упорядковується та розміщується на платформі *Canvas* так: завдання публікуються за належністю до навчального модуля, визначається термін, у який завдання доступне на платформі; термін

подачі виконаного завдання; кількість спроб для виконання; тип завдання та спосіб оцінювання (кількість балів, відсоток, зараховано / не зараховано); визначається спосіб і формат подання завдання (наприклад, онлайн: підвантаження файлу, аудіозапису, відеозапису, покликання на вебсайт, коментар). На Рис. 3 показано загальний вигляд завдань у межах теми 7. *History*, розміщених та впорядкованих на платформі *Canvas* відповідно до терміну виконання.

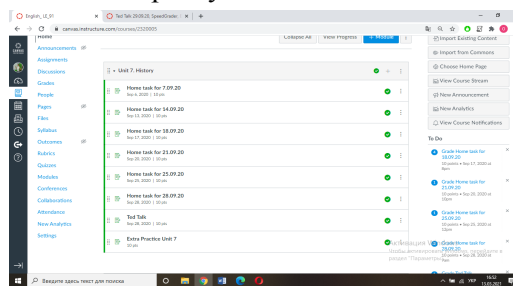

Рис. 3. Загальний вигляд завдань, розміщених на платформі *Canvas*

Вагомим інструментом платформи є інструмент спільного доступу, який дозволяє низці користувачів одночасно працювати над одним проектом, документом за допомогою форми *Google Docs*. Ще одним зручним інструментом, характерним для *Canvas*, є можливість налаштування календаря подій, який інформує учасників курсу про наближення тієї чи тієї події, надаючи її опис і термін закінчення. Серед інструментів зворотного зв'язку, інтегрованих у *Canvas*, варто відзначити створення обговорень (у межах окремого модуля чи обговорення загального характеру на форумі) та створення оголошень, що дозволяє інформувати учасників освітнього процесу щодо важливої події (зміни в розкладі чи перенесення певної події). Платформа забезпечує акумулювання усіх виконаних студентом завдань в упорядкованому вигляді, тобто містить «портфоліо» кожного студента, яке доступне як студенту, так і викладачеві в будь-який час.

Безцінною перевагою платформи *Canvas* є її гнучкість, що пояснюється, зокрема, її сумісністю з великою кількістю мобільних пристроїв і низкою операційних систем (*iPad, iPhone, Android* та ін.), що надає змогу користувачам працювати із сервісом у будь-якому місці та в зручний для них час. Крім того, викладач не витрачає дорогоцінний час конференції *Zoom* (синхронний режим навчання) на оголошення домашнього завдання: публікації з необхідними вказівками та поясненнями містяться на платформі *Canvas* і доступні здобувачам вищої освіти 24/7. Використання цієї платформи також сприяє визначенню студентом власної траєкторії навчання, адже надає можливість виконувати завдання у власному темпі.

Працюючи на платформі *Canvas* студенти виконували вправи на часткове та / чи детальне відтворення

інформації сприйнятого тексту з подальшим відео-записом результатів виконання та підвантаженням на платформу; письмові переклади текстів, а також речень, пов'язаних з удосконаленням лексичних і граматичних навичок мовлення; виконували та публікували завдання на розвиток умінь академічного письма; сприймали подкасти та створювали власні аудіо- та відеозаписи з висловленням власної позиції стосовно проблемного питання з подальшою публікацією на платформі тощо. Приклад вправи, що передбачає сприймання англомовного автентичного подкаста і виконання завдань до нього, розміщено на Рис. 4.

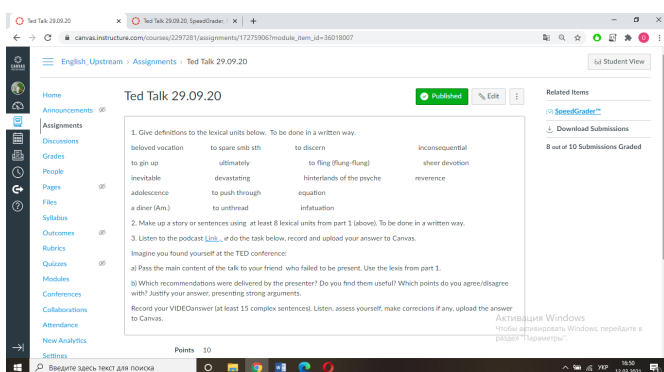

Рис. 4. Приклад вправи, розміщеної на платформі *Canvas*

Оцінювання роботи студентів здійснювалося відповідно до рейтингової системи оцінювання успішності студентів (PCO) з урахуванням особливостей організації дистанційного навчання (Наказ ректора КПІ ім. Ігоря Сікорського № 7-148 від 21.08.2020).

Рейтинг студента, який характеризує успішність засвоєння ним окресленого змістового модуля, складається з суми балів за роботу в дистанційному режимі з використанням сервісу відеоконференцій *Zoom* на 63 практичних заняттях (126 годин) і самостійну роботу з використанням навчальної платформи *Canvas* (126 годин).

На формування англомовної комунікативної компетенції (АКК) у межах змістових модулів *Live and Learn, That's Life* припадає:

$$t_{\text{АКК}} = t_{\text{пр}} \times k_{\text{пр}} + t_{\text{сп}} \times k_{\text{сп}};$$

де $t_{\text{пр}} = 2$ години – навчальний час на одне практичне заняття з використанням сервісу відеоконференцій *Zoom*;

$t_{\text{сп}} = 2$ години – навчальний час на самостійну

підготовку студентів до одного практичного заняття;

$k_{\text{пр}} = 63$ – кількість практичних занять;

$k_{\text{сп}} = 63$ – кількість самостійних занять;

$t_{\text{АКК}} = 2 \times 63 + 2 \times 63 = 252$ (годин).

Рейтингова система оцінювання успішності студентів складається з двох складників:

– стартового – призначений для оцінювання заходів поточного контролю впродовж семестру;

– екзаменаційного – призначений для оцінювання окремих питань (завдань) на екзамені.

Розмір стартового складника PCO дорівнює 60 балів, екзаменаційного складника – 40 балів.

Орієнтовні значення вагових балів за практичні заняття та самостійну роботу ($r_{\text{пр}}$, $r_{\text{сп}}$) стартового складника PCO визначалися за формулою (Головенкін, 2012; Вашило, 2021):

$$r_{\text{пр}} = t_{\text{пр}} \times 60 / t_{\text{АКК}} = 2 \times 60 / 252 = 0,476;$$

$$r_{\text{сп}} = t_{\text{сп}} \times 60 / t_{\text{АКК}} = 2 \times 40 / 252 = 0,476.$$

Після корекції: $r_{\text{пр}} = 0,48$; $r_{\text{сп}} = 0,48$.

Отже, за роботу на практичному занятті в дистанційному режимі з використанням сервісу відеоконференцій *Zoom* студент мав можливість отримати 0,48 бала ($r_{\text{пр}} = 0,48$), за дистанційну самостійну роботу з використанням навчальної платформи *Canvas* – 0,48 бала ($r_{\text{сп}} = 0,48$).

Наприкінці семестру за результатами навчання було оцінено успішність сформованості АКК: виводилася загальна сума набраних студентами балів (стартових і за екзамен) та виставлялася оцінка відповідно до університетської шкали оцінювання.

З метою визначення особистого ставлення студентів до організації дистанційного навчання, було організовано та проведено опитування серед учасників освітнього процесу (дві навчальні групи) із використанням сервісу *Google Forms*. Опитування враховувало два ключові аспекти: ставлення студентів до проведення занять у дистанційному режимі (позитивні та негативні моменти), а також до власне організації дистанційного навчання з використанням сервісу відеоконференцій *Zoom* і навчальної платформи *Canvas*.

На запитання «Яке ваше ставлення до дистанційного навчання?» більшість студентів (76 % респондентів) відповіли, що дистанційне навчання є прийнятним в умовах пандемії, частина респондентів (16 %) відзначили позитивне ставлення до дистанційного навчання, зауважуючи що таке навчання є навіть кращим за аудиторне. Водночас 8 % респондентів висловили негативне ставлення до дистанційного навчання. Результати відповідей представлено графічно на Рис. 5.

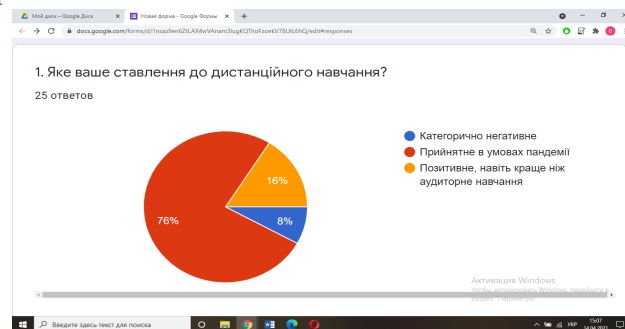

Рис. 5. Результати відповідей на перше запитання анкети

Серед позитивних моментів у дистанційному навчанні респонденти відзначили: відсутності витратити час і кошти на дорогу до університету та додому (76 %); більше часу на сон (56 %); більше вільного часу (44 %). Результати відповідей представлено графічно на Рис. 6.

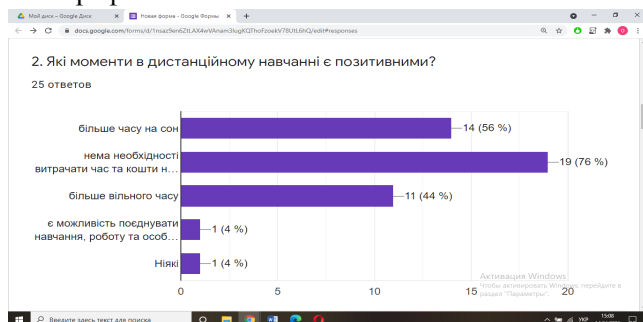

Рис. 6. Результати відповідей на друге запитання анкети

До негативних моментів респонденти віднесли: необхідність тривалого перебування за комп'ютером (80 %); більше навантаження внаслідок акценту на самостійну роботу студентів (60 %); нестача очного спілкування з одногрупниками, викладачами (48 %). Результати відповідей представлено графічно на Рис. 7.

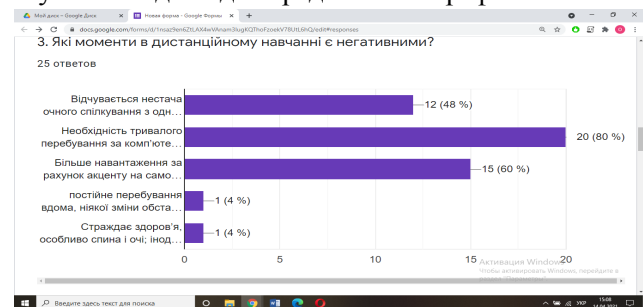

Рис. 7. Результати відповідей на третє запитання анкети

На запитання «Чи сподобалося Вам працювати в режимі відеоконференції з використанням Zoom?» більшість респондентів (80 %) відповіли, що вони цілком задоволені. Результати відповідей представлено графічно на Рис. 8.

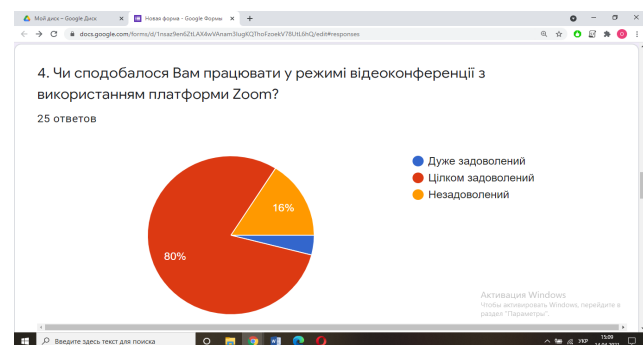

Рис. 8. Результати відповідей на четверте запитання анкети

Надаючи відповідь на запитання «Чи задоволені Ви організацією самостійної роботи із використанням

навчальної платформи Canvas?» більшість респондентів (56 %) зазначили, що вони дуже задоволені, 40 % – цілком задоволені. Результати відповідей у графічному вигляді представлено на Рис. 9.

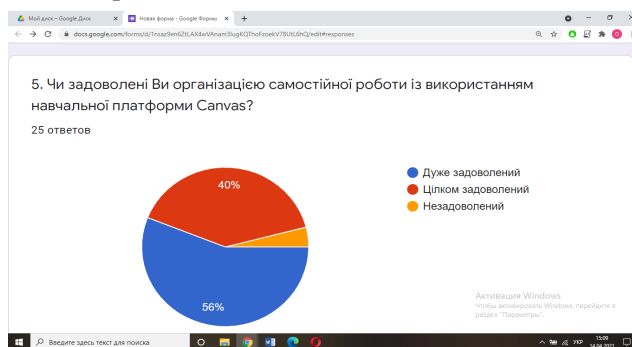

Рис. 9. Результати відповідей на п'яте запитання анкети

З-посеред переваг використання платформи Canvas більшість респондентів відзначили: доступність і зрозумілість у використанні (72 %), а також можливість отримати доступ у зручний час (20 %); можливість записувати, редагувати та публікувати власні аудіо- та відеозаписи (16 %). Результати відповідей у графічному вигляді представлено на Рис. 10.

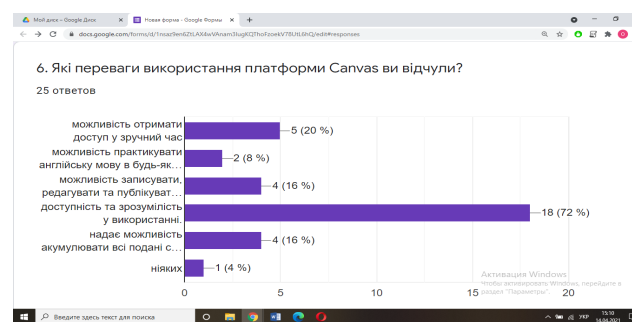

Рис. 10. Результати відповідей на шосте запитання анкети

На запитання «Чи задоволені Ви організацією дистанційного навчання з дисципліни Англійська мова, що передбачає поєднане використання сервісу відеоконференцій Zoom і платформи Canvas?» більшість респондентів (60 %) зазначили, що вони цілком задоволені, 36 % відсотків респондентів зауважили, що вони дуже задоволені. Результати відповідей у графічному вигляді представлено на Рис. 11.

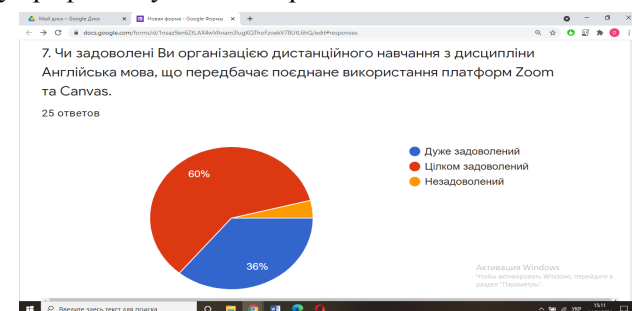

Рис. 11. Результати відповідей на сьоме запитання анкети

З-поміж переваг поєднаного використання сервісу відеоконференцій *Zoom* і платформи *Canvas* респонденти відзначили: не витрачається час на занотування домашнього завдання під час відеоконференції в *Zoom*, домашнє завдання опубліковано на платформі *Canvas* із вказівкою термінів подання (48 %); можливість бути в курсі домашнього завдання, навіть у разі відсутності на занятті в *Zoom* (44 %); можливість набрати бали, працюючи на платформі *Canvas*, навіть у разі відсутності на занятті в *Zoom* (24 %). Результати відповідей у графічному вигляді представлено на Рис. 12.

Рис. 12. Результати відповідей на восьме запитання анкети

Результати дослідження. Отже, у статті описано власний досвід організації навчання майбутніх філологів англійської мови в дистанційному режимі з використанням Інтернет-технологій. Розглянуто особливості підготовки та проведення практичних занять із залученням сервісу відеоконференції *Zoom*; описано основні переваги сервісу; наведено приклади вправ, що виконувалися студентами в синхронному режимі навчання. Організацію самостійної роботи студентів було здійснено з використанням навчальної платформи *Canvas*, вибір якої зумовлювався попереднім позитивним досвідом організації самостійного позааудиторного навчання майбутніх інженерів-механіків англійського професійно орієнтованого монологічного мовлення. Перелічено притаманні цій платформі інструменти; описано переваги використання навчальної платформи *Canvas*, наведено приклади вправ, розміщених викладачем на платформі. Оцінювання роботи студентів здійснювалося відповідно до рейтингової системи оцінювання успішності студентів з урахуванням особливостей організації дистанційного навчання: оцінювалася робота студентів на практичних заняттях у синхронному режимі навчання з використанням сервісу відеоконференцій *Zoom* і самостійна позааудиторна робота студентів в асинхронному режимі з використанням навчальної платформи *Canvas*. Наприкінці семестру за результатами виводилася загальна сума набраних студентами балів (стартових і за екзамен) та виставлялася оцінка відповідно до університетської шкали оцінювання.

Проведене опитування серед учасників освітнього процесу виявило в основному позитивне ставлення як до проведення занять в дистанційному режимі загалом, так і до власне організації дистанційного навчання із використанням сервісу відеоконференцій *Zoom* і навчальної платформи *Canvas*. **Перспективним** є використання досвіду організації дистанційного навчання у звичайних умовах після завершення пандемії та застосування навчальної платформи *Canvas* для організації самостійної позааудиторної роботи студентів.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

- Вашило, О. В. (2020a). *Методика навчання майбутніх інженерів-механіків англійського професійно орієнтованого монологічного мовлення* (Дисертація кандидата педагогічних наук). Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна.
- Вашило, О. В. (2020b). *Робоча програма кредитного модуля «Англійська мова (основна, практичний курс). Рівень володіння: Рубіжний поглиблений 1» для студентів за спеціальністю 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно) перша англійська*. Київ: Видавництво КПІ ім. Ігоря Сікорського.
- Вашило, О. В., & Корнева, З. М. (2020). Методичні засади навчання майбутніх інженерів-механіків англійського професійно орієнтованого монологу-міркування. *Іноземні мови*, 1, 10-18.
- Вашило, О. В. (2021). Організація навчання майбутніх інженерів-механіків англійського професійно орієнтованого монологу-міркування із використанням технології подкастингу. *Іноземні мови*, 1, 33-39.
- Верховна Рада України. (01.07.2014). Закон України № 1556-VII «Про вищу освіту». *Офіційний вісник України*, № 63 (15.08.2014), ст. 1728.
- Головенкін, В. П. (2012). *Положення про рейтингову систему оцінювання результатів навчання студентів*. Київ: Видавництво НТУУ «КПІ».
- Задорожна, І. П. (2012). Модель організації самостійної роботи майбутніх учителів з оволодіння англійською комунікативною компетенцією. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка*, 2, 66-72.
- Зимняя, І. А. (1991). *Психологія обучения иностранным языкам в школе*. Москва: Просвещение.
- Куклев, В. А. (2010). *Становление системы мобильного обучения в открытом дистанционном образовании* (Дисертація доктора педагогічних наук). Ульяновский государственный технический университет, Ульяновск, Россия.
- Малушко, Е. Ю. (2013). Підхід 2.0 к обучению иноязычному аудированию в российской магистратуре. *Вестник Волгоградского государственного университета. Серия 9: Исследования молодых ученых*, 11, 175-180.
- Майер, Н. В. (2010). *Методика самостійного оволодіння франкомовним діловим писемним спілкуванням майбутніми документознавцями з використанням дистанційних технологій*. (Дисертація кандидата педагогічних наук). Київський національний лінгвістичний університет, Київ, Україна.
- Наказ ректора КПІ ім. Ігоря Сікорського № 7-148 від 21.08.2020 «Про заходи щодо організації та проведення освітнього процесу в осінньому семестрі 2020/2021 навчального року».
- Постанова Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 № 641 «Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2».

Gardiner, E. (2021). *Remote Teaching: When and How to Use Synchronous vs. Asynchronous Methods*. Retrieved from <https://tophat.com/blog/remote-teaching-when-and-how-to-use-synchronous-vs-asynchronous-methods/>

REFERENCES

Vashchylo, O. V. (2020a). *Metodyka navchannya maybutnikh inzheneriv-mekhanikiv anhliys'koho profesiyno oriyentovanoho monolohichnogo movlennya* (Dysertatsiya kandydata pedahohichnykh nauk). Kyiv: Kyivskyy natsional'nyy universytet imeni Tarasa Shevchenka, Kyiv, Ukraina.

Vashchylo, O. V. (2020b). *Robocha prohrama kredytnoho modulyu «Anhliys'ka mova (osnovna, praktychnyy kurs). Riven' volodinnya: Rubizhnyy pohlyblenyi 1» dlya studentiv za spetsial'nisty 035.041 Hermans'ki movy ta literatury (pereklad vklyuchno) anhliys'ka persha*. Kyiv: Vydavnytstvo KPI im. Ihorya Sikors'koho.

Vashchylo, O. V., & Komyeva, Z. M. (2020). *Metodychni zasady navchannya maybutnikh inzheneriv-mekhanikiv anhliys'koho profesiyno oriyentovanoho monolohu-mirkuvannya*. *Inozemni movy, 1*, 10-18.

Vashchylo, O. V. (2021). *Orhanizatsiya navchannya maybutnikh inzheneriv-mekhanikiv anhliys'koho profesiyno oriyentovanoho monolohu-mirkuvannya iz vykorystanniam tekhnolohiyi podkastynhu*. *Inozemni movy, 1*, 33-39.

Verkhovna Rada Ukrainy (01.07.2014). *Zakon Ukrainy № 1556-VII «Pro vyshchu osvitu»*. *Ofitsiynyy visnyk Ukrainy, № 63 (15.08.2014)*, st. 1728.

Holovenkin, V. P. (2012). *Polozhennya pro reytnhovu systemu otsinyuvannya rezul'tativ navchannya studentiv*. Kyiv: Vydavnytstvo NTUU «KPI».

Zadorozhna, I. P. (2012). *Model' orhanizatsiyi samostiynoyi roboty maybutnikh uchyteliv z ovolodinnya anhlo-movnoyu komunikativnoyu kompetentsiyeyu*. *Naukovi zapysky Ternopil's'koho natsional'noho pedahohichnogo universytetu imeni Volodymyra Hnatyuka. Seriya: Pedahohika, 2*, 66-72.

Zymnyaya, Y. A. (1991). *Psykholohyya obuchenyya ynostrannum yazukam v shkole*. Moskva: Prosveshchenye.

Kuklev, V. A. (2010). *Stanovlenye systemy mobil'noho obuchenyya v otkrutom dystantsyonnom obrazovanii* (Dysertatsiya doktora pedagogicheskikh nauk). Ul'yanovskyy hosudarstvennyy tekhnicheskyy unyversytet, Ul'yanovsk, Rossiya.

Malushko, E. Yu. (2013). *Podkhod 2.0 k obuchenyyu ynoyazuchnomu audyrovanniyu v rossiyskoy mahystrature*. *Vestnyk Volhohradskoho hosudarstvennoho unyversyteta. Seriya 9: Yssledovannya molodukh uchenukh, 11*, 175-180.

Mayyer, N. V. (2010). *Metodyka samostiynoho ovolodinnya frankomovnym dilovym pysemnym spilkuvanniam maybutnimy dokumentoznavtsiyamy z vykorystanniam dystantsiynnykh tekhnolohiy* (Dysertatsiya kandydata pedahohichnykh nauk). Kyiv: Kyivskyy natsional'nyy linhvistychnyy universytet, Kyiv, Ukraina.

Nakaz rektora KPI im. Ihorya Sikors'koho № 7-148 vid 21.08.2020 «Pro zakhody shchodo orhanizatsiyi ta provedennya osvithn'oho protsesu v osinn'omu semestri 2020/2021 navchal'noho roku».

Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 22.07.2020 № 641 «Pro vstanovlennya karantynu ta zaprovadzhennya posylenykh protyepidemichnykh zakhodiv na terytoriyi iz znachnym poshyrennyam hostroyi respiratornoyi khvoroby COVID-19, sprychynenoyi koronavirusom SARS-CoV-2».

Holovenkin, V. P. (2012). *Polozhennia pro reytnhovu systemu otsinyuvannya rezul'tativ navchannya studentiv*. Kyiv: Vydavnytstvo NTUU «KPI».

Gardiner, E. (2021). *Remote Teaching: When and How to Use Synchronous vs. Asynchronous Methods*. Retrieved from <https://tophat.com/blog/remote-teaching-when-and-how-to-use-synchronous-vs-asynchronous-methods/>

Отримано 24.05.2021р.

